

UCHWAŁA NR V/40/2024
RADY GMINY ŻYRZYN

z dnia 25 października 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żyrzyn na lata 2024-2030.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 z późn.zm.) - Rada Gminy, działając na wniosek Wójta Gminy Żyrzyn uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żyrzyn na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żyrzyn.

§ 3.

Traci moc uchwała nr XIV/115/2020 Rady Gminy Żyrzyn z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żyrzyn na lata 2021-2025.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej.

Aktualnie na terenie Gminy Żyrzyn obowiązuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żyrzyn na lata 2021-2025 przyjęty uchwałą nr XIV/115/2020 Rady Gminy Żyrzyn z dnia 21 grudnia 2020 r.

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałania przemocy w rodzinie wprowadzonej ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 535), konieczne jest przyjęcie przez Radę Gminy Żyrzyn wyżej wymienionego programu.

Niniejszy program będzie stanowił podstawę do podejmowanych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w latach 2024-2030.

Program zawiera charakterystykę przemocy domowej jako zjawiska społecznego, wykaz celów, zadań i kierunków Programu, jego adresatów oraz określa podstawy prawne podejmowanych działań.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Załącznik
do Uchwały Nr V/40/2024
Rady Gminy Żyrzyn
z dnia 25 października 2024 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej w Gminie Żyrzyn
na lata 2024-2030**

Wstęp

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, pierwotnym środowiskiem pełniącym istotną rolę w procesie przygotowania jednostki do życia w społeczeństwie. Rolą rodziny jest spełnianie określonych funkcji związanych z zaspokojeniem podstawowych potrzeb: bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku i uznania. Rola rodziny związana jest z przekazywaniem odpowiednich wzorców zachowań, wartości i kształtowaniem społecznie pożądanych postaw.

Przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnie występującym w naszym społeczeństwie. Niestety wciąż jeszcze pozostającym w „czterech ścianach domów”. Dotyka rodziny o różnym statusie społecznym. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy, postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc.

Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, a zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z treścią art. 6 ust.2 pkt 1 cytowanej ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym, opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Z uwagi, iż przemoc jest procesem długotrwałym, przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia przez państwo działań o charakterze długoterminowym, by skutecznie zapobiegać temu zjawisku. Efektywność działań na rzecz osób doświadczających przemocy jest przejawem współpracy instytucji, którym bliska jest problematyka przemocy domowej. Realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochronie Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żyrzyn na lata 2024-2030 przyświecać będzie potrzeba pełnego zaangażowania i współpracy wszystkich instytucji, których efektem będzie podejmowanie oddziaływań zarówno w stosunku do osoby doznającej przemocy, jak i stosującej przemoc.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE

1. Podstawa prawna

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żyrzyn na lata 2024-2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 i zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024, poz. 424 z późn. zm.) – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023r. poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od dnia 22 czerwca 2023r.

W myśl art. 6 ust. 2 pkt 2-4 wyżej wymienionej ustawy stanowi, że do zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 poz. 1283 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 poz. 177 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 poz. 1465),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 poz. 2809 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 poz. 17 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 poz. 1550 z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 poz. 560),

10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2.Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy domowej – 2023r.

22 czerwca 2023r. weszły w życie ważne zmiany przepisach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz. 535). Przepisy zmieniły terminologię stosowaną w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową.

Istotne zmiany dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej przyniosły zmiany w Ustawie z dnia 13 stycznia 2023r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (dz. U. z 2023r., poz. 289).

W myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec którego jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Zmiany dotyczą m.in., jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych i kuratorów sądowych.

Nowelizacja wprowadza również zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych ustanawia grupy diagnostyczno-pomocowe. Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskiej Karty”, jedną z nich jest wprowadzony obowiązek monitorowania sytuacji osób przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 2890) poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc:

- 1) zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- 2) zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- 3) zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Zgodnie z zapisem ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej pod pojęciem przemocy domowej należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia; naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną; powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę; ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej; istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

1. Formy przemocy domowej

Przemoc fizyczna- polega na naruszeniu nietykalności cielesnej lub niesie takie ryzyko. Jej celem jest zadanie drugiej osobie bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia (np.: popychanie, szarpanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, nieudzielenie niezbędnej pomocy itp.).

Przemoc psychiczna- polega na wywieraniu presji na osobę w celu sprawowaniu nad nią kontroli i podporządkowania jej swojej woli. Jej istotą jest naruszenie godności osobistej. Stanowi podstawę wszelkich innych form przemocy i zazwyczaj z nimi współwystępuje (np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów i planów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, izolowanie, wmawianie choroby psychicznej, szantażowanie, stosowanie gróźb itp.).

Przemoc seksualna- dotyczy sfery seksualnej, jej celem jest poniżenie drugiej osoby, odebranie jej godności, polega na naruszeniu intymności. Jej istotą jest zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez wymuszanie pożycia seksualnego, gwałt, molestowanie seksualne, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, dotykanie intymnych części ciała, sadystyczne formy współżycia seksualnego, przymuszanie do oglądania treści o charakterze seksualnym bądź pornograficznym, gwałt itp.

Przemoc ekonomiczna- dotyczy sfery materialnej, polega na celowym niszczeniu własności, pozbawianiu środków lub tworzeniu warunków, gdy trudno jest zaspokoić podstawowe potrzeby min. uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej i wymuszanie pracy nieodpłatnej, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczeniu rzeczy, zabieraniu pieniędzy, ograniczanie dostępu do zasobów rodziny, zaciąganie długów i kredytów itp.

Zaniedbanie- dotyczy naruszenia obowiązku opieki ze strony najbliższych. Jego istotą jest niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Odnosi się do dzieci, osób starszych czy niepełnosprawnych lub chorych, których dobry stan wymaga opieki ze strony domowników. Polega min. na braku zainteresowania potrzebami innej osoby, świadomym ich ignorowaniu, pozbawianiu środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb itp.

Cyberprzemoc- to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przykłady: wyzywanie na czatach internetowych, zamieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszania, zastraszania, robienie zdjęć, nagrywanie filmów bez zgody osoby drugiej, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś.

Przemoc jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, złamania, zadrapania, obrzęki, otarcia, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. strach, smutek, wycofanie, depresja, zmienność nastrojów, niska samoocena, próby samobójcze, samobójstwa, zaburzenia snu, napady paniki),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność),
- 4) objawy seksualne wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kodeksu karnego) za które grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Jeżeli czyn połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10, a jeżeli następstwem przemocy jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

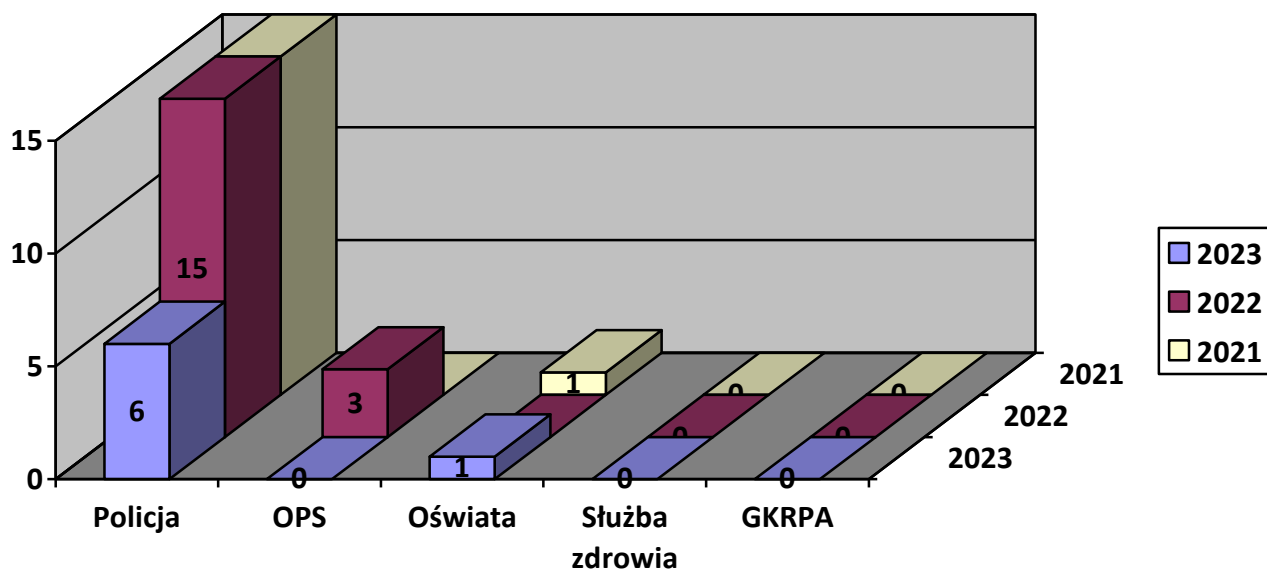
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ŻYRZYN

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudne. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest usprawnienie systemu przepływu informacji oraz reagowanie na zidentyfikowane problemy społeczne, w tym w szczególności przejawy przemocy domowej. Praca z rodziną, w której występuje problem przemocy domowej realizowana jest poprzez spotkania grup diagnostyczno-pomocowych, których głównym zadaniem jest organizowanie

pomocy, monitorowanie sytuacji oraz planowanie działań. W skład grup diagnostyczno-pomocowych wchodzi: pracownicy socjalni, dzielnicowy, kuratorzy, pedagodzy, psycholog, przedstawiciel GKRPA, przedstawiciel służby zdrowia.

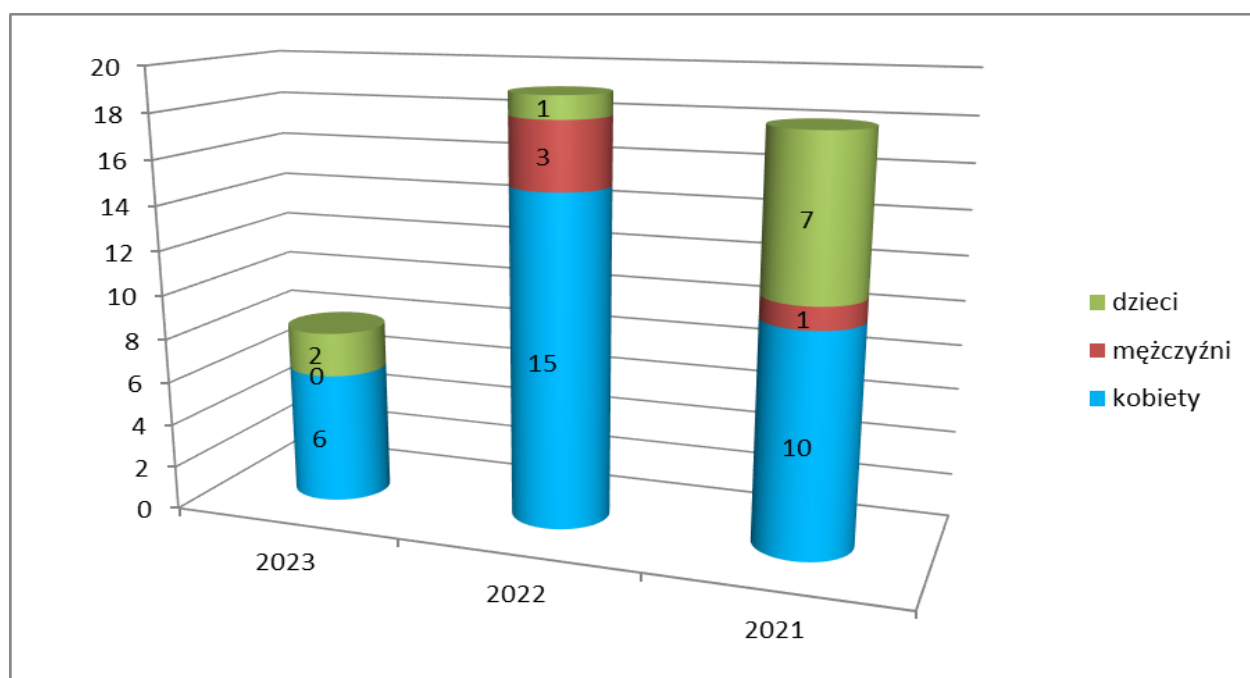
Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Żyrzyn została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki. Zjawisko przemocy domowej na przestrzeni ostatnich trzech lat przedstawia się następująco

Wykres 1. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart

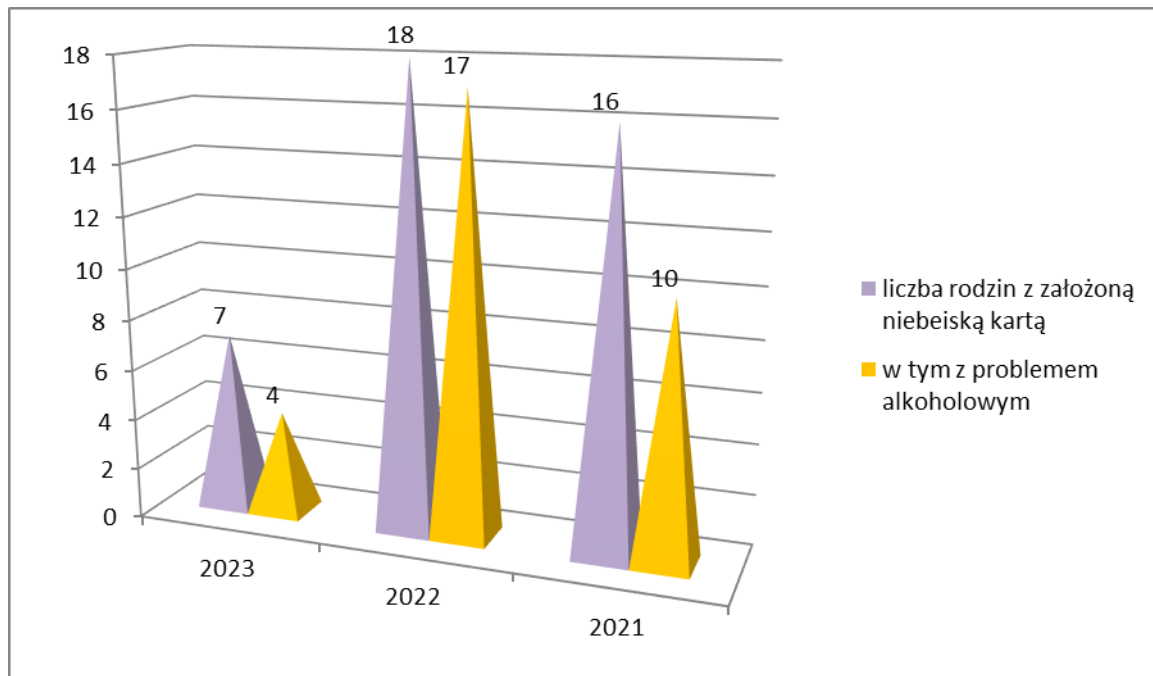
Źródło własne: ZI

Wykres 2. Liczba osób doświadczających przemocy

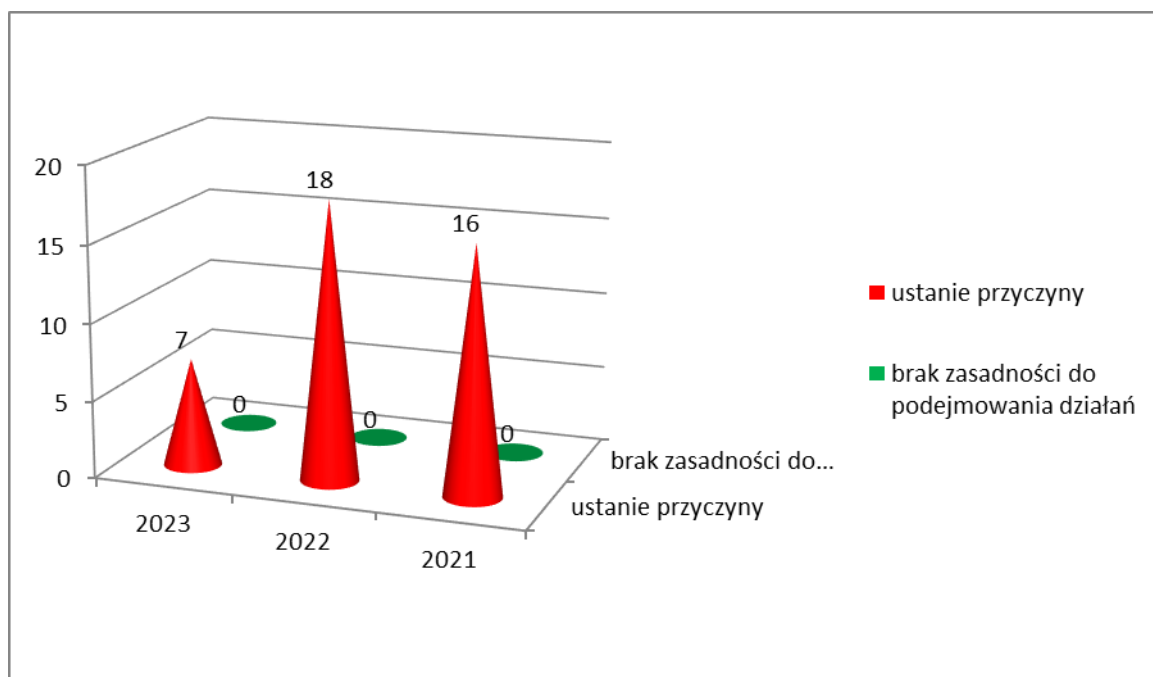
Źródło własne: ZI

Wykres 3. Problem alkoholowy w rodzinach dotkniętych przemocą.

Źródło własne: ZI

Wykres 4. Liczba zakończonych postępowań w ramach procedury „Niebieska Karta”.

Źródło własne: ZI

Z przedstawionych danych wynika, że najczęściej procedura „Niebieskiej Karty” wszczynana była przez funkcjonariuszy Policji, a osobami dotkniętymi przemocą były kobiety.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy można stwierdzić, że ze zjawiskiem przemocy często związany jest problem alkoholowy. Nadużywanie alkoholu ogranicza perspektywy bytowe całej rodziny, ponieważ staje się źródłem kłopotów finansowych. Większość czynów agresywnych dokonywana jest pod wpływem alkoholu. Dzieje się tak, ponieważ zaburza on zdolność rozpoznawania własnych czynów.

1. Zasoby Gminy Żyrzyn

Skuteczna walka z problemem przemocy wymaga podejmowania działań interwencyjnych, specjalistycznych i systematycznych. Ścisła i skoordynowana współpraca między wszystkimi instytucjami będzie gwarancją efektywności podejmowanych działań.

Na terenie Gminy Żyrzyn funkcjonują służby, które w zakresie swoich kompetencji mają zadanie przeciwdziałać przemocy domowej. Jest to przede wszystkim działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym grup diagnostyczno-pomocowych. Pozostałe instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej to:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie.

Ze zjawiskiem przemocy w swojej codziennej działalności spotykają się również i inne instytucje takie jak: placówki oświatowe, ośrodek zdrowia, parafie oraz instytucje które swoje siedziby mają poza Gminą Żyrzyn, a które działają na rzecz mieszkańców naszej gminy: Komisariat Policji w Kurowie, Komenda Powiatowa Policji w Puławach, Sąd Rejonowy w Puławach, Prokuratura Rejonowa w Puławach, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Puławach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach, Centrum Interwencji Kryzysowej w Puławach.

IV. ANALIZA SWOT

To efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucją w obliczu występującego problem:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie i działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkół i przedszkola, placówek służby zdrowia; • znajomość środowiska społecznego poprzez diagnozowanie środowiska oraz monitorowanie rodzin, osób potrzebujących pomocy; • uaktualnianie materiałów o podmiotach które udzielają wsparcia osobom dotkniętym przemocą; • zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca problemu przemocy; • wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura Niebieskiej Karty; • prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych wśród dzieci i młodzieży; • zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy dostępu do wielowymiarowego wsparcia. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak w gminie grup wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy domowej • brak w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej • brak programu edukacyjno-korekcyjnego dla osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Żyrzyn • niewystarczająca ilość mieszkań w zasobach komunalnych • przemoc jako problem nie zawsze rozpoznany.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzależnień; • możliwość podnoszenia umiejętności służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy; • możliwość realizowania programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; • możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa; • wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocą. 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób wymagających podejmowania działań interdyscyplinarnych; • utrzymujące się w społeczeństwie stereotypy dotyczące przemocy ; • słabnięcie więzi rodzinnych, umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania konfliktów; • uzależnienia od alkoholu wpływające na występowanie przemocy domowej; • wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” w sprawach rodzinnych; • niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy.

V. ZAŁOŻENIE PROGRAMU

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żyrzyn na lata 2024-2030 jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej oraz udzielanie wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

Cel nadrzędny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wyodrębnionych w ramach celów zadań. Określone w programie zadania będą realizowane przez włączone w realizację Programu instytucje.

Cele szczegółowe Programu:

1. *Podnoszenie wiedzy oraz świadomości społecznej na zjawiska związane z przemocą, edukacja społeczności lokalnej na terenie Gminy Żyrzyn.*

Odpowiedzialni za realizację: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie, Zespół Interdyscyplinarny w Żyrzynie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie, placówki oświatowe.

Sposób realizacji: rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów w szkołach oraz przedszkolach na terenie Gminy Żyrzyn.

Harmonogram: od 2024 roku praca ciągła.

Wskaźniki realizacji: liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur, plakatów.

2. *Prowadzenie edukacji w celu wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców.*

Odpowiedzialni za realizację: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie, placówki oświatowe.

Sposób realizacji: praca socjalna, objęcie wsparciem asystenta rodziny

Harmonogram: od 2024 -2030.

Wskaźniki realizacji: liczba rodzin objętych wsparciem.

3. *Zapewnienie możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.*

Odpowiedzialni za realizację: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie, Zespół Interdyscyplinarny w Żyrzynie, Komisariat Policji w Kurowie, ośrodek zdrowia.

Sposób realizacji: realizowanie procedury „Niebieska Karta”, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, udzielanie informacji na temat instytucji udzielających wsparcia, zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy, dostęp do pomocy socjalnej, psychologicznej, prawnej; podejmowanie interwencji w przypadku podejrzenia stosowania przemocy.

Harmonogram: od 2024 -2030.

Wskaźniki realizacji: liczba założonych Niebieskich Kart A i C, liczba interwencji, liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, liczba osób korzystających z pomocy, ze schronienia, liczba osób doznających przemocy.

4. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób, stosujących przemoc domową. Oddziaływanie psychologiczne i terapeutyczne na osoby stosujące przemoc domową.

Odpowiedzialni za realizację: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie, Zespół Interdyscyplinarny w Żyrzynie, Komisariat Policji w Kurowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie.

Sposób realizacji: prowadzenie procedury „Niebieska Karta”, kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, oraz do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym, wnioskowanie o objęcie leczeniem odwykowym osób stosujących przemoc domową i nadużywających alkoholu, wydanie tymczasowego nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu, wydanie zakazu zbliżania się .

Harmonogram: od 2024 -2030.

Wskaźniki realizacji: liczba wypełnianych formularzy Niebieskich Kart D, liczba osób stosujących przemoc, liczba osób skierowana do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, liczba osób które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, liczba osób zgłoszonych na leczenie odwykowe, liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania, liczba wydanych zakazów zbliżania się.

5. Pogłębianie i doskonalenie kompetencji osób zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Udział w szkoleniach, konferencjach osób zajmujących się problemem przemocy domowej: funkcjonariuszy policji, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, kuratorów, przedstawicieli służby zdrowia

Odpowiedzialni za realizację: Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie, Zespół Interdyscyplinarny w Żyrzynie.

Sposób realizacji: udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach, warsztatach.

Harmonogram: od 2024 -2030.

Wskaźniki realizacji: liczba przeszkolonych osób.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są mieszkańcy Gminy Żyrzyn w szczególności:

- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy domowej
- osoby doznające przemocy domowej i osoby stosujące przemoc domową

- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą
- świadkowie przemocy domowej.

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Realizatorami Programu są:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Żyrzyn(szkoły, przedszkola)
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żyrzynie
- Organizacje pozarządowe, kościoły parafialne
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach
- Centrum Interwencji Kryzysowej w Puławach
- Komisariat Policji w Kurowie
- Sąd Rejonowy w Puławach
- Prokuratura Rejonowa w Puławach

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Działania w ramach realizacji założonych celów finansowane będą ze środków budżetu Gminy Żyrzyn. Środki będą zabezpieczone w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie. Możliwym jest współudział w finansowaniu działań ze środków budżetu państwa oraz pozyskania środków zewnętrznych.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Program będzie realizowany na terenie Gminy Żyrzyn w latach 2024-2030. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żyrzyn na lata 2024-2030 będzie monitorowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie i Zespół Interdyscyplinarny w Żyrzynie.

Monitorowanie programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań ich realizatorzy zobowiązani są do przedstawienia Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego corocznych sprawozdań z ich realizacji

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przygotowuje coroczne sprawozdanie z działalności Zespołu, które przedkłada Wójtowi Gminy Żyrzyn w terminie do 31 marca roku następnego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.